

Het onderwijs in de Oekraïne

Ga je les geven aan kinderen/jongeren uit de Oekraïne, dan is het goed te weten hoe het onderwijs in de Oekraïne georganiseerd is. Ook om ouders uitleg te geven over het Nederlandse onderwijssysteem is het belangrijk beide onderwijssystemen met elkaar te kunnen vergelijken.

Kinderen tot 6 jaar

Net als in Nederland bestaat er kinderopvang in Oekraïne. Indien ouders hiervoor kiezen kunnen ze hun kinderen vanaf 2 jaar naar een kinderopvang brengen. Hier wordt aandacht besteed aan spelen, opvoeden en sociale ontwikkeling. Kinderen worden vanaf 5 jaar voorbereid op het naar school gaan.

De leerplicht in de Oekraïne duurt 9 jaar.

- Vier jaar lager onderwijs voor 6/7-10/11 jarigen.
- Vijf jaar voortgezet onderwijs voor 10/11-15/16 jarigen.

Kinderen vanaf 6 jaar

Kinderen in Oekraïne gaan vanaf ongeveer 6 jaar naar het lager onderwijs. In het lager onderwijs (pochatkova osvita) wordt aandacht besteed aan lezen, schrijven, rekenen, spreekvaardigheid en sociale vaardigheden. Daarnaast staan ook de vakken lichamelijke opvoeding, kunst, muziek en natuur op het rooster.

Jongeren vanaf 10 jaar

Na 4 jaar lager onderwijs volgt de eerste fase van het voortgezet onderwijs. Deze duurt 5 jaar. Het basiscurriculum voor het voortgezet onderwijs bevat een aantal verplichte exacte vakken, sociale vakken en humaniora (studie van taal, geschiedenis en cultuur). Deze periode wordt afgesloten met een certificaat. Het niveau van dit certificaat is in Nederlandse termen vergelijkbaar met dat van 3 jaar algemeen voortgezet onderwijs.

De tweede fase van het voortgezet onderwijs duurt ten hoogste 2 jaar. Het aantal examenvakken is tenminste vijftien, inclusief twee schriftelijke verplichte examens (Oekraïens en geschiedenis) en drie keuzevakken. Deze tweede fase wordt afgesloten met een getuigschrift.

Voor toelating tot het hoger onderwijs moeten leerlingen deelnemen aan een onafhankelijk toelatingsexamen. Dit toelatingsexamen is competitief. De beste kandidaten worden voor de hogere onderwijsinstellingen geselecteerd.

Taal

Binnen het onderwijs zijn Oekraïens en/of Russisch de meest gebruikte talen. Van het midden tot het Westelijke gedeelte van het land is Oekraïens de moedertaal. Hier wordt het onderwijs in Oekraïens verzorgd. In het Oostelijke gedeelte is dit Russisch. Hier wordt het onderwijs dus vooral in Russisch verzorgd.

In het midden van Oekraïne zie je zowel scholen die het onderwijs in Oekraïens als in Russisch verzorgen. Hierbij mogen ouders kiezen naar welke school ze hun kinderen

laten gaan. Russisch blijft hier overheersend. Pools, Hongaars of Roemeens zijn talen die alleen plaatselijk worden toegepast. Dit vooral in de steden/dorpen die aan de desbetreffende landen grenzen. Voor andere delen van Oekraïne zijn dit vreemde talen.

In 2017 waren er van de 15.000 scholen in Oekraïne zo'n 580 scholen die in het Russisch onderwijs verzorgden, 75 scholen die in het Roemeens lesgeven, 71 scholen in het Hongaars en 5 in het Pools. In datzelfde jaar werd door President Porosjenko bij wet verplicht vanaf de vierde klas onderwijs in de Oekraïense taal te verzorgen. Vanaf de vijfde klas mogen er twee vakken in een EU-taal worden onderwezen. Dit sluit Russisch uit, maar maakt het mogelijk om sommige vakken in het Hongaars, Pools of Roemeens te volgen. Daarnaast mag een minderheidstaal als vak worden gekozen.

De Oekraïense taal is eeuwenlang onderdrukt. De jaren van onderdrukking hebben hun stempel gedrukt op de taal. Ze bevat nog steeds sporen van de taalvormingen van de bezetters, wat heeft geleid tot het vormen van regionale dialecten en gemixte talen, waarvan de meest bekende het Surzhyk is.

Met dank aan Olga Marchenko

Ria Goedhart

ria.goedhart@hu.nl

www.nieuwkomers.hu.nl

Seminarium voor Orthopedagogiek

Hogeschool Utrecht

Bronnen:

<http://nl.meetinghalfway.eu/2017/11/mijn-taal-mijn-thuis-oekraïens/>

<https://www.nuffic.nl/onderwijssystemen/oekraïne>